

POSTANOWIENIE

Dnia 21 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z wniosku Z. W.
przy uczestnictwie K. P.
o wypisanie z domu pomocy społecznej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 21 maja 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w R.
z dnia 15 listopada 2018 r., sygn. akt V Ca [...],

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. przyznaje adwokatowi M.R. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w R. kwotę 120 (słownie: sto dwadzieścia) złotych tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej wnioskodawcy z urzędu w postępowaniu kasacyjnym podwyższoną o kwotę podatku od towarów i usług.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 9 lipca 2018 r. Sąd Rejonowy w L. oddalił wniosek Z. W. o wypisanie z domu pomocy społecznej. Sąd Okręgowy w R. postanowieniem z 15 listopada 2018 r. oddalił wywiedzioną apelację.

Wnioskodawca wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na istotne zagadnienie prawne polegające na ustaleniu: jakimi kryteriami należy się kierować rozpatrując wniosek osoby przyjętej do domu pomocy społecznej o zmianę orzeczenia o przyjęciu do takiego ośrodka złożony na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r., poz. 1878 z późn. zm.), przy uwzględnieniu przysługujących osobie przyjętej do domu pomocy społecznej wbrew jej zgody konstytucyjnych praw wolności człowieka (art. 32 Konstytucji RP) i wolności wyboru miejsca zamieszkania i pobytu (art. 52 Konstytucji RP); czy okoliczności faktyczne wskazane w sprawie dają podstawę do zwolnienia wnioskodawcy z domu pomocy społecznej na podstawie w/w przepisu, przy uwzględnieniu dobra wnioskodawcy i poszanowania jego podstawowych wolności konstytucyjnych (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Ponadto w ocenie wnioskodawcy skarga kasacyjna powinna być przyjęta do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga zawarcia w skardze kasacyjnej wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, który to wniosek powinien obejmować profesjonalną argumentację prawną odnoszącą się do wykazania spełnienia przesłanek przedsądu, ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego (zob. np. postanowienia Sądu

Najwyższego z: 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane; 17 maja 2018 r. sygn. akt IV CSK 601/17 oraz sygn. akt IV CSK 599.17, niepublikowane).

O istnieniu w sprawie wywołanej skargą kasacyjną istotnego zagadnienia prawnego nie wystarczy ogólne stwierdzenie ujęte w treści uzasadnienia skargi kasacyjnej. Konieczne jest przedstawienie pogłębionej analizy prawnej wskazującej na istnienie okoliczności uzasadniającej przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2001 r., sygn. akt II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, 11 stycznia 2002 r., sygn. akt III CKN 570/01 OSNC 2002/12/151, 23 listopada 2010 r., sygn. akt II CSK 344/10, niepublikowane; 23 maja 2018 r., sygn. akt I CSK 33/18, niepublikowane). Co więcej, przedstawione zagadnienie nie może mieć charakteru kazuistycznego, w tym nie może służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi w zakresie kwalifikacji prawnej pewnych szczegółowych elementów podstawy faktycznej skarżonego orzeczenia (postanowienie Sądu Najwyższego z 22 maja 2018 r. sygn. akt I CSK 23/18, niepublikowane).

Na stronie skarżącej spoczywa obowiązek sformułowania takiego zagadnienia oraz wskazania argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen. Wskazane wątpliwości powinny mieć mają charakter rzeczywisty i poważny. Co istotne, w orzecznictwie przyjmuje się, że powinno to być zagadnienie nowe, które nie było dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (zob. w szczególności postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2001 r., sygn. akt II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11; 11 stycznia 2002 r., sygn. akt III CKN 570/01, OSNC 2002/12/151; 3 października 2013 r., III SK 11/13, niepublikowane, z dnia 30 września 2014 r., III SK 2/14, niepublikowane; 21 czerwca 2016 r., sygn. akt V CSK 21/16, niepublikowane; 15 czerwca 2016 r., sygn. akt V CSK 4/16, niepublikowane; 16 maja 2018 r., sygn. akt II CSK 13/18, niepublikowane; 22 maja 2018 r., sygn. akt I CSK 19/18, niepublikowane; 23 maja 2018 r., sygn. akt I CSK 33/18, niepublikowane).

Przedstawiona w niniejszej sprawie kwestia nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Skarżący sformułował

je w formie pytania o kryteria rozpoznania wniosku osoby przyjętej do domu pomocy społecznej o zmianę orzeczenia o przyjęciu, złożonego na podstawie art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego przy uwzględnieniu norm konstytucyjnych (art. 32 i art. 54 Konstytucji RP), a także pytania o to, czy w przedmiotowej sprawie okoliczności faktyczne dają podstawę do zwolnienia wnioskodawcy z domu pomocy społecznej na podstawie powyższego unormowania.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż przedstawienie zagadnienia prawnego powinno polegać sformułowaniu pytania "do rozstrzygnięcia", a jego rozstrzygnięcie w postaci zagadnienia następuje przez wybór towarzyszącej sformułowanemu przez skarżącego odpowiedzi (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 13 kwietnia 2000 r., sygn. akt III CZP 2/00, OSNC 2000/11/200; 16 maja 2018 r., sygn. akt II CSK 13/18, niepublikowane). Przedstawiona kwestia nie może mieć charakteru ogólnego i w istocie sprowadzać się do wniosku o przedstawienie przez Sąd Najwyższy wytycznych dotyczących sposobu rozstrzygnięcia sprawy zamiast wyjaśnienia zagadnienia prawnego (zob. postanowienie z 16 maja 2018 r., sygn. akt II CSK 13/18. Mając na uwadze tak określone kryteria i przesłanki należy uznać, że w niniejszej sprawie nie wykazano istnienia istotnego zagadnienia prawnego we wskazanym znaczeniu.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania została ponadto powołana przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.).

Przesłanka ta występuje w przypadku, gdy będące przedmiotem skargi orzeczenie należy zakwalifikować jako bezprawne, a stwierdzenie tej okoliczności nie wymaga wnikliwej, pogłębionej analizy (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49; 11 sierpnia 2011 r., sygn. akt IV CSK 163/11, niepublikowane; 18 maja 23 maja 2018 r., sygn. akt I CSK 36/18, niepublikowane; 29 maja 2018 r., sygn. akt I CSK 48/18, niepublikowane). Oznacza to, że wadliwość powinna być ewidentna, „widoczna od razu”, dla każdego przeciętnego prawnika. Ponadto uchybienia powinny być dostrzegalne w sposób oczywisty dla osoby mającej wyższe

wykształcenie prawnicze (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 12 grudnia 2000 r., sygn. akt V CKN 1780/00, OSNC 2001/3/52; 22 marca 2001 r., sygn. akt V CZ 131/00, OSNC 2001/10/156; 17 maja 2018 r., sygn. akt IV CSK 601/17, niepublikowane; 13 czerwca 2018 r., sygn. akt II CSK 71/18, niepublikowane). Konieczne jest zatem stwierdzenie tzw. oczywistości *prima facie*, zatem kwalifikowanej postaci naruszenie prawa (materialnego, procesowego, zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 stycznia 2003 r., sygn. akt V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49; 14 lipca 2005 r., sygn. akt III CZ 61/05, OSNC 2006/4/75; 26 kwietnia 2006 r., sygn. akt II CZ 28/06, niepublikowane, 29 kwietnia 2015 r., sygn. akt II CSK 589/14, niepublikowane; 23 maja 2018 r. sygn. akt I CSK 36/18, niepublikowane). Skarżący powinien wskazać naruszone przez sąd przepisy oraz przytoczyć odpowiednie argumenty wyjaśniające, z jakiego powodu należy uznać, że przepisy te w ewidentny sposób naruszone (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 24 września 2013 r., sygn. akt III SK 4/13, niepublikowane; 29 maja 2018 r., sygn. akt I CSK 42.18, niepublikowane). Skarżący powołujący się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej obowiązany jest także wykazać, że popełnione w procesie stosowania prawa uchybienia sądu wydającego orzeczenie miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom (postanowienie z 13 czerwca 2018 r., sygn. akt II CSK 71/18).

W niniejszej sprawie przesłanka ta nie została wykazana. W świetle poczynionych przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych, które są wiążące w postępowaniu kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), brak jest podstaw do uznania zaskarżonego wyroku za oczywiście nieprawidłowy.

Skarga kasacyjna nie zawiera argumentów potwierdzających zaistnienie oczywistego naruszenia prawa, w związku z którym miałyby dojść do wydania orzeczenia oczywiście wadliwego. Wywód skarżącego opiera się na stanie faktycznym sprawy oraz polemice z ustaleniami sądów, które wydały orzeczenia w toku instancji.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), orzekając o przyznaniu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu na

podstawie § 16 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 r., poz. 18).

jw